

tallet tilbage; det er det, der er det gennemgaende ved Forslaget, at man dog ligesom er bange for Flertallet, man lægger ligesom en Hæmsko paa det paa forskellige Punkter. Jeg nærer nu det Ønske, at man resolut lader Flertallet faae sin Ret; men med det Samme vil jeg indrømme, at der burde sikkes Mindretallet Ret paa samme Maade, og jeg tænker navnlig derved paa, at man burde sikke Mindretallet dels ved at lade en vis Del af Geistlighedens Løn være flydende, saa at Mindretallet kunde faae Del i den, og dels endelig ogsaa med Hensyn til Benyttelsen af Kirkerne. Ved begge disse Maader kan man sikke baade Flertal og Mindretal. Jeg tror, det vilde være baade i Flertallets og Mindretallets Interesser, at de nogenlunde fik deres Ønsker tilfredsstillende, det vilde aabenbart hjælpe til at gjøre Menighederne selvstændige, og det vilde maaske ogsaa hjælpe til at bringe den Adskillelse tilveie, som sikkert vil komme, og som upaatvivlelig med Tiden vil ende med, at Folketirken er et tilbagelagt Stadium. Jeg antager, at man ad den Vej ved at give Flertallet sin Ret og Mindretallet sin, — thi Mindretallet har naturligvis sin fulde Ret til at faae af de timelige Goder i Forhold til sit Lal, ligesom det ogsaa har Ret til at benytte Kirkerne —, vil bidrage ikke ringe til at udvikle begge Parter, især naar man er kommen til det Standpunkt, at der er et virkeligt Skjel tilstede. Saalænge man ikke er naaet dertil, forenes naturligvis Flertal og Mindretal om deres Indstillinger, men i nogen Maade at ville gjøre Forsøg paa at tvinge Flertal og Mindretal til at være sammen, tror jeg ikke, man skal, det kan kun virke hæmmende. Er Skjellet tilstede, og det kommer stærkere og stærkere tillyne, og naar Enhver derved er kommen til sin Ret, ville Kræfterne nok udvikle sig. Det er i sin store Usmindelighed mit Standpunkt. Jeg indrømmer, at ved det nærværende Forslag vil Flertallet om end med Nøje kunne komme til sin Ret, men jeg ser ikke, at der er sørgt for, at Mindretallet kan komme til sin Ret; men dette vil jo muligen kunne ske ved et andet Lovforslag. I det Hele maa jeg sige, at det ikke er min Mening at være i mod Lovforslagets Grundtanke. Det er saa langt fra, at jeg endog vil kunne gaa ind paa de fleste enkelte Bestemmelser dert. Men fordi man er saaledes stillet, har man dog ligefuldt Ret til, mener jeg, navnlig ved første Behandling at udtale, hvad man i og for sig finder at være det

Ønskelige og Bedste. — Som allerede af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne bemærket, har det været forsøgt paa flere Maader at løse dette Spørgsmaal. Jeg skal ikke komme tilbage dertil. Jeg skal kun meget kortelig paapege, at der i det Hele i Kirkekommisjonen var foreslaaet ikke mindre end 5 Maader, paa hvilke man vilde forsøge at løse Spørgsmaalet. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa disse 5 Maader, de ere jo tilbøielig allerede omtalte, idet de alle mere eller mindre have været fremme. Ingen af dem har viist sig at være fyldestgjørende i Retning af at bringe os en Løsning.

Der er ved det Forslag, som ligger for, adskillige Punkter, med hvilke jeg ikke kan samstemme, og et af disse Punkter er netop Valgprædikenen. Efter hele den Synsmaade, hvorfra jeg gaar ud, vil det være at give de ordrige Mænd en altfor stor Overvægt. Den Mand, der er i Besiddelse af den største Ordrigdom, vil meget ofte blive foretrukket; men, foran, som han er i Ord, kan han meget godt staa tilbage paa andre Punkter og maaske netop paa de Punkter, som ere de allervigtigste. Jeg tror ikke, at det hovedsagelig er Præster med en flydende Tunge, som ere de bedste, det er meget ofte Lilsældet, at de, der have denne Egenskab, have Mangler i andre og vigtigere Retninger. Hvad jeg under en anden Sags Behandling har bemærket, gjentager jeg her: at det, man trænger til i Menighederne og udenfor dem, er at faae Mænd, som vel ere dannede, men som ikke derfor nødvendigvis skulle have den latinske Dannelse, thi det giver ingen Garanti, men altsaa Mænd, hvis Liv er det, som de tale om. Det er saadanne Mænd, som man trænger til. Men ofte er det netop disse, som ere forsigtige og tilbageholdne og ikke særlig udrustede med Talegaver; saa at de ved en Valgprædiken maa komme til at staa tilbage for dem, som have en flydende Tunge, og som maaske ere mindre samvittighedsfulde og netop paa Valgdagen ikke tage i Betænkning at benytte deres Evne til at glimre. Jeg er altsaa i denne Henseende i Modsetning til den ærede Medlem derved ved Bøgerne, den ærede Medlem fra Næstved (Leth), uden at jeg dog skal komme ind paa hans udsørlige Foredrag i det Hele. Jeg tror ikke, at det forholder sig, som det er blevet sagt i Kirkekommisjonen, og hvad særlig den ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) har fremhævet, at det ikke forholder sig rigtigt, at disse Farer